

Sóhaj és fohász Fekete Istvántól

„Az erdő sóhaja

Vándor, ki elbaladsz mellettem, ne emelj rám kezet!

Én vagyok tűzbelyed melege hideg, téli éjszakákon, én vagyok tornácod barátságos fedele, amelynek árnyékába menekülsz a tűző nap elől és gyümölcsöm oltja szomjúságodat.

Én vagyok a gerenda, mely bázadat tartja, én vagyok asztalod lapja, én vagyok az ágy, amelyben fekszel, a deszka, amelyből csónakodat építed.

Én vagyok bázad ajtaja, bölcsőd fája, koporsód fedele.

Vándor, ki elmégy mellettem, hallgasd meg a kérésemet:

– Ne bántsi!”

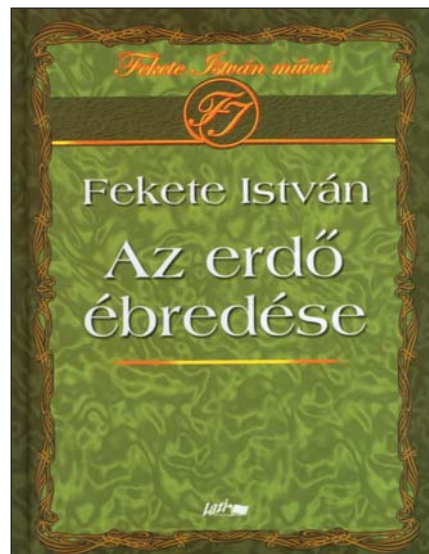
(Fekete István)

„Az erdő sóhaja” –

„Az erdő fohásza”

Örömmel teli meglepetéssel fedeztem fel, és olvastam Fekete István: „Az erdő ébredése” című, a közelmúltban megjelent gyűjteményes könyvében „Az erdő sóhaja” című írást. A kötetet *Sánta Gábor* szerkesztette, s annak összeállításában a Gyenesdiáson élő *Horváth József* is közreműködött. Ő találta meg a Magyar Rádió archívumában mind „Az erdő ébredése”, mind „Az erdő sóhaja” című írások gépiratát, mint Fekete István műveit. Mindkettőt 1948. február 24-én olvasták fel – gondolom a Kossuth Rádióban.

Ez utóbbi mű igen közismert lett „Az erdő fohásza” címen, hiszen számtalan

formában, fára festve, pergamenre nyomtatva, erdészeti irodákban, vadász- és turistaházakban is megtalálható, akár díszes formában is, kifüggesztve. De sehol sincs feltüntetve e szöveg szerzője! Mit tagadjam, amikor először olvastam „Az erdő fohászt” nekem tetszett. Ám igen tisztelt professzorunk, *dr. Mayer Antal* az erdőműveléstan talán legkiválóbb művelője, a hetvenes évek elején, egyik előadásán mérgesen kifakadt, hogy: „az erdészeti ünnepeken állandóan ezt, egy falusi tanító által fabrikált írást idézik, holott a magyar költészet tele van híres-neves költőink erdőről szóló szebbnél-szebb verseivel.” Rövidesen meg is szerkesztette „Az erdő poézise”

című könyvet a professzor úr, ennek bizonyítására, összegyűjtve benne az erdőről szóló magyar irodalom számtalan remekét! Az erdő fohásza persze nem kapott ebben a kötetben helyet.

Ám Fekete Istvánt minden bizonnyal a II. világháborút követő, túlzott erdőpusztítások indították arra, hogy szót emeljen az erdők kímélete, védelme érdekében. S mint megannyi írásával, ezzel is nevelni kívánta az ifjúságot és az embereket az erdő szeretetére. Ha a jövőben „Az erdő fohásza” alá szerzőjének nevét is odaírjuk, akkor talán még inkább megszívelik az olvasók, az erdő sóhaját, fohásztát.

Feiszt Ottó

Klímváltozás az óceánok mélyén

Az üvegházhatás következményei az óceánok mélyén is tapasztalhatók: a szén-dioxid-kibocsátás már 4500 méter mélyen is mérhető – állapították meg a németországi Kielben lévő Leibniz Intézet kutatói. A fosszilis energiahordozók elégetésével keletkező gázok először az atmoszférába jutnak, utána a tengervízben oldódnak: mennyiségük az elmúlt két évtizedben jelentősen nőtt.

A kieli tudósok a Meteor nevű kutatóhajóval a Karib-tengerről indulva az Atlanti-óceán északi részén át Lisszabonnig hajóztak. Útjuk során különböző mélységekben mérték a szén-dioxid koncentrációját, majd összehasonlították az adatokat azokkal az információkkal, amelyeket egy tanulmányút során

az 1980-as évek elején gyűjtöttek. Az összehasonlításhoz használt speciális statisztikai módszer segítségével megtudták rajzolni az óceán szén-dioxid-térképét.

A gázok sokkal nagyobb mélységbe jutnak le, mint azt eddig feltételezték. Ez egyben azt is jelenti, hogy az óceánok az üvegházhatás során keletkező gázokat sokkal nagyobb mennyiségben szívták föl, mint ahogy a korábbi számítások mutatták. A tudósok úgy vélik, hogy a világtengerek az ipari korszak kezdete (vagyis körülbelül 200 év) óta az emberi tevékenység által kibocsátott szén-dioxid mintegy felét szívták fel, ami fékezi az üvegházhatás erejét. Ugyanakkor a tengervízben lévő egyre nagyobb

szén-dioxid-mennyiségnek káros hatása is van: az óceánok elsavasodnak tőle. Ez különösen a mészképző organizmusok – mint például a korallok vagy a kisebb planktonfajok – számára nehezíti meg azt, hogy létrehozzák mészvázukat. A kieli intézet kutatói is megerősítették, hogy a vízmélységnek az a határa, ahol a mész feloldódik az óceánban, az elmúlt 200 évben 400 méterrel följebb húzódtott.

(www.greenfo.hu nyomán az *Élet és Tudomány*)

Hirdessen az Erdészeti Lapokban!